

Pozvání do evaluace Eduzměny:

nabídka pro školy k zapojení do evaluačního výzkumu a získání informačního servisu pro vlastní strategické plánování

Část 1 ze 2: Rychlé shrnutí

Nadační fond Eduzměna podporuje kvalitnější vzdělávání v Česku.

Tímto bychom Vás chtěli pozvat mezi školy, kterým v rámci projektu Eduzměna poskytneme rozsáhlý datový servis pro lepší reflexi a strategické plánování. Tento datový servis je založen na kombinaci testování a dotazování přímo na školách (dále jen evaluační výzkum) na straně jedné a analýze administrativních dat na straně druhé. Stavíme na principu maximální užitečnosti pro školy a minimalizaci rizika, že se výsledky výzkumu "obrátlí proti samotné škole": **Poskytneme zpracované výsledky jen vedení školy a to samo rozhodne, s kým a jak případně výsledky sdílí.**

Vaše případné zapojení do evaluačního výzkumu spojeného s datovým servisem Vám nabízíme zcela bezplatně. Agregované výsledky ze všech zapojených škol navíc využijeme jako tzv. **kontrolní vzorek** pro vyhodnocení hlavní aktivity Nadačního fondu Eduzměna pro příštích pět let, kterým je pilotáž modelu kolektivního dopadu na systém vzdělávání realizovaná v ORP Kutnohorsko.

Při zapojení od nás získáte možnost využít online měřicí nástroje (testy a dotazníky) pro sledování následujících ukazatelů:

- **postoje dětí/žáků** (vztah ke škole, k učitelům, ke klíčovému předmětu, k sobě navzájem atd.)
- sebedůvěra dětí/žáků v **řešení problémů**
- **čtenářská, matematická a přírodovědná gramotnost dětí/žáků**
- chování dětí/žáků ve vztahu ke konceptu **socioemočních dovedností**
- **postoje učitelů** (vnímání školního prostředí, vlastní autonomie i podpory ze strany vedení a od rodičů, celková spokojenost, sebehodnocení pedagogických dovedností atd.)
- **vnímání školy** a její otevřenosti **ze strany rodičů**

Všechny testy a dotazníky pro školy vyhodnotíme a připravíme individualizované zprávy "na tělo" každé škole. Kromě toho nabídneme těmto školám průběžné zpracování dat od ČŠI a MŠMT.

Zapojené školy tak dostanou bezplatně kompletní, profesionálně zpracovaný informační servis pro strategické plánování a rozvoj školy na příští čtyři roky

Jako přílohu tohoto dokumentu distribuujeme ředitelům škol na vyžádání také náhled pracovních verzí dotazníků. Prosíme, nešijte je dál, nejde o konečné verze. Jde pouze o podklad pro Vaše rozhodování o zapojení.

Kontakt: Viz konec dokumentu

Část 2 ze 2: Detail nabídky

O nadačním fondu Eduzměna

[Nadační fond Eduzměna](#) chce podporovat dílčí systémové změny ve vzdělávání, které pomohou k celkové proměně společnosti. Dlouhodobým záměrem je dosáhnout toho, **aby se každé dítě učilo naplno, s radostí a s rovnými šancemi.**

Jako svůj první projekt zahajuje Eduzměna realizaci 5leté pilotáže na [Kutnohorsku](#), kde uvedeme do praxe model regionální podpory vzdělávání. Cílem je zapojit děti, rodiče, učitele, ředitele, zřizovatele, ale také zaměstnavatele, politiky i místní organizace a hledat cesty jak společně podpořit rozvoj školství v tomto regionu a následně získané poznatky šířit do dalších regionů.

Na přípravě pilotáže se spolu s lidmi z regionu podílí sedm partnerů Eduzměny, organizací které již mají zkušenosti s prací s jednotlivými cílovými skupinami v systému vzdělávání: ČOSIV, EDUin, Elixír do škol, JOB – spolek pro inovace, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, Step by step a Unie rodičů. Evaluaci projektu provádí organizace Schola Empirica.

V 10 členné odborné radě Eduzměny jsou zástupci z řad odborníků i lidé z praxe. Spolupráce s veřejným sektorem a mnohými odborníky je příslibem, že Eduzměna bude mít dopad na systém vzdělávání v Česku.

Nadační fond Eduzměna vznikl jako společná iniciativa čtyř zakládajících partnerů, kterými jsou Nadační fond Avast, Nadace České spořitelny, Nadace Karla Janečka a Nadace OSF. Od té doby se přidávají další dárci.

Evaluační výzkum a informační servis v rámci Eduzměny

Cílem Eduzměny je také vytvoření a vyladění datového servisu založeného na evaluačním výzkumu a analýze administrativních a kontextových dat. Vcelku by tato data měla poskytovat zpětnou vazbu jak Nadačnímu fondu Eduzměna pro další práci, tak jednotlivým školám k reflexi a usnadnění strategického plánování. Tento datový servis nenabízíme jen školám na Kutnohorsku, ale také školám v jiných vybraných regionech s tím, že agregovaná data v podobě, kdy je nebude možné spojit s konkrétními školami, využijeme také jako tzv. kontrolní vzorek pro evaluaci pilotáže na Kutnohorsku.

Co se myslí “kontrolním” vzorkem?

Pokud bychom v rámci evaluace měřili pouze vývoj v pilotním regionu (Kutnohorsko), těžko bychom dokazovali, že naměřená změna je způsobena právě Eduzměnou (a ne jinými

faktory). Kontrolní vzorek umožní odhadnout, jaký vývoj je “přirozený” (způsobený ostatními faktory) a jaká část změny je tedy způsobena skutečně Eduzměnou.

Skutečnost, že se **škola stane součástí kontrolního vzorku, nám umožňuje nabídnout jí veškerá měření** (unikátně a v týmu špičkových odborníků sestavená testování a dotazování) **včetně detailně zpracovaných výstupů a dalšího datového servisu bezplatně.**

Jaké konkrétní informace školám nabízíme?

V rámci zapojení do evaluačního výzkumu poskytneme školám v návaznosti na testování a dotazování odpovědi na následující otázky:

- ✓ Jaká je a jak se v čase vyvíjí **čtenářská gramotnost** žáků a její jednotlivé aspekty.
- ✓ Jaká je a jak se v čase vyvíjí **matematická gramotnost** žáků.
- ✓ Jaká je a jak se v čase vyvíjí **přírodovědná gramotnost žáků a vědecké uvažování.**
- ✓ Jaké jsou **postoje žáků ke škole a učení**, jak se vyvíjí v čase a **jak si vedou ve srovnání s celorepublikovými výsledky** z mezinárodních měření.
- ✓ Jaká je míra problémového chování u **děti ve školkách a na prvním stupni základních škol** a jak se vyvíjí v průběhu školní docházky?
- ✓ Jak svoji **zkušenost s učením vnímají učitelé, jak je práce baví?**
- ✓ Jak na školu **reagují rodiče, včetně podnětů pro zlepšení?**
- ✓ **UNIKÁTNĚ: Jak spolu tyto různé ukazatele souvisí, jak se společně mění v čase?**

Tyto výstupy mají mnoho dimenzí a budou zodpovídat na řadu informačně cenných otázek pro vedení školy. Zároveň je doplníme ještě analýzami dat od MŠMT a ČŠI pro získání celistvějšího obrázku o Vaší škole a pro možnost porovnání. Pro nemalou část výsledků bude také možné **srovnání výsledku školy s výsledky pro celé Česko, případně alespoň se souborem jiných škol, což dává výsledky do kontextu.**

Hlavní měření se budou opakovat pro vybrané kohorty žáků (viz níže) v čase vždy s intervalem cca 2 roky. Celkově tedy půjde zpravidla o tři měření (na začátku, zhruba uprostřed a na konci), v některých případech o dvě (na začátku a na konci) a výjimečně o častější měření (maximálně ale jednou ročně).

Do měření nebudou zapojeni všichni žáci, ale jen vybrané kohorty. Na začátku to budou následující kohorty. Tyto stejné děti/žáky pak budeme sledovat i v následných měřeních.

- Děti v MŠ (všechny, krátký dotazník o žácích vyplňují učitelé a učitelky)
- 1. třída ZŠ (krátký dotazník o žácích vyplňují učitelé a učitelky)
- 6. třída (test čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti + postojový dotazník)
- 1. ročník středních škol

Harmonogram výzkumu (předběžný)

Detailní harmonogram jednotlivých měření připravujeme. Rámcově bude jeho podoba následující:

- První vlna měření (“na začátku”): podzim 2020 (především asi říjen)
- Druhá vlna měření (“uprostřed”): jaro 2021 (především asi květen)
- Třetí vlna měření (“na konci”): podzim 2023 (především asi říjen)

Jak přemýšlíme o výzkumu?

Zakládáme si na tom, že naše výzkumy jsou založené na osvědčených nástrojích z nejlepších českých i mezinárodních výzkumů. Pro evaluaci Eduzměny se nám jako partnery podařilo získat Českou školní inspekci a společnost SCIO a jako konzultanty přední odborníky na evaluace a výzkum vzdělávání v Česku (konkrétní jména viz níže). Výzkum je koncipován tak, že na úrovni žáků kombinuje testování vybraných gramotností s postoji ke škole, některými sebehodnotícími otázkami a s měřením problémového chování. Tato data pak budou doplněna dotazníkovými šetřeními učitelů, ředitelů a rodičů. Vývoj ukazatelů měřených těmito testy a dotazníky navíc budeme sledovat v čase. Směřujeme tedy ke komplexnímu obrázku o jednotlivých školách. Přednostně vybíráme z mezinárodních výzkumů, pro které existují referenční data pro Česko - většinou je tedy možné **minimálně srovnání výsledku školy s výsledky pro celé Česko, případně alespoň soubor jiných škol, což dává výsledky do kontextu**. Vždy pečlivě vybíráme, které otázky použijeme. Naše dotazníky jsou výrazně kratší než ty, které možná znáte z mezinárodních výzkumů - velkou část dat si totiž zajišťujeme přímo od našich partnerů (MŠMT, ČŠI, Agentura pro sociální začleňování atp.), takže se nepotřebujeme znovu dotazovat, a u zbytku pečlivě zvažujeme, co opravdu potřebujeme.

Klíčovým principem naší práce je maximální užitečnost pro školy a minimalizace rizika, že se výsledky výzkumu “obrátní proti samotné škole”: **Poskytneme zpracované a anonymizované výsledky jen vedení školy a to samo rozhodne, s kým a jak případně výsledky sdílí**. Víme, že každá škola pracuje s jinou skladbou žáků a řeší jiné problémy. Odmítáme tedy takové interpretace, že učitelé na škole, která má lepší výsledky, učí lépe než ti ze školy s horšími výsledky. Naše analýzy chápeme jako podklad pro vedení školy, které samo musí výsledky analýz propojit s kontextem dané školy a doplnit je o interpretaci toho, co výsledky pro školu znamenají a k jakým krokům by tedy měly vést.

Co od zapojených škol vyžadujeme?

Aby měl evaluační výzkum vědeckou hodnotu, kterou od něj očekáváme, potřebujeme, aby zapojené školy **ve výzkumu vytrvaly po celou dobu** pilotního projektu Eduzměny, což jsou **čtyři školní roky (2020/21-2023/24)**. Pro každý ze sledovaných cílů proběhnou za tuto dobu dvě až tři měření, a to jen ve vybraných ročnících. Ve výjimečných případech (postojový dotazník pro žáky a dotazník pro rodiče) bude měření probíhat každý rok. Pozor,

nevyžadujeme právní závazek, pouze příslib, že škola má v úmyslu zapojit se do celého výzkumu, pokud jí v tom nějaké závažné nečekané okolnosti nezabrání.

Sběr dat bude probíhat online, nebude tedy problém s distribucí papírových dotazníků. Máme vytvořené bezpečné anonymizované online prostředí, které provede respondenty dotazníky od začátku do konce.

Kdo za evaluací stojí?

- ✓ Pětičlenný interní tým organizace Schola Empirica
- ✓ Konzultacemi nás dále provázejí členové expertní Evaluační rady :
 - Marek Havrda (Hodnocení dopadů regulace RIA a Good AI)
 - Martin Chvál (Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání, Karlova univerzita)
 - Vladimír Kváča (nezávislý evaluační konzultant a bývalý prezident České evaluační společnosti)
 - Magdalena Mouralová (Katedra veřejné a sociální politiky, Karlova univerzita)
 - Daniel Múnich (CERGE-EI, Univerzita Karlova a Akademie věd ČR)
 - Dana Pražáková (Česká školní inspekce)
 - Iva Stuchlíková (Katedra pedagogiky a psychologie, Jihočeská univerzita)

Kontakt

Nadační fond Eduzměna:

Monika Hrochová (monika.hrochova@eduzmena.cz)

Schola Empirica (realizátor evaluace):

Magdaléna Klimešová (klimesova@scholaempirica.org)